

Муляр І.В.

Дніпровський національний університет

імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

e-mail: imuliar5@gmail.com

**ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАННІ
АУДІЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ІНОЗЕМНОЮ НА
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ
ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ**

Головною метою навчання іноземних студентів української мови є формування та розвиток комунікативної компетенції, тобто здатності та готовності здійснювати міжособистісне та міжкультурне спілкування з носіями мови. Комунікативний напрям реалізується в процесі мовлення кількома видами мовленнєвої діяльності, показовим з яких є аудіювання – вид мовленнєвої діяльності, що передбачає одночасне сприймання усного мовлення на слух, розуміння змісту в цілому та розпізнавання певного лексико-граматичного матеріалу під час одного прослуховування. Тому актуальним постає розвиток аудитивних умінь, оскільки вони разом з іншими видами мовленнєвої діяльності є визначальними в оволодінні українською мовою.

Проблема навчання аудіювання української мови іноземних студентів привертає увагу багатьох науковців [1, 2, 3, 4], водночас база аудіовізуальних електронних джерел є зовсім незначною, залишаючи викладачам простір для творчого пошуку. У нашій розвідці ставимо за мету розглянути можливість використання деяких українських мультфільмів як додаткового аудіовідеозасобу під час навчання української мови. Наразі залучення потужних можливостей інтернет-ресурсів значно полегшує проведення аудіювання, дозволяє скоротити час, яскраво забарвити й урізноманітнити інформаційне тло практичних занять, одержати емоційне задоволення від

сприймання. Сучасні комп'ютерні технології дозволяють реалізувати презентацію завдяки мультимедіа.

Як додаткове джерело аудіовізуальних засобів нашу увагу привернула низка українських мультфільмів (1, 2, 3), які відповідають вимогам до навчального аудіотексту та параметрам його введення. Вони допомагають створити невимушену атмосферу, містять різноманітні ситуативні розмовні мікродіалоги, доступні за мовним наповненням, нетривалі (до 10 хвилин). В обраних нами джерелах для проведення навчального аудіювання наявні фонові звуки, які існують у реальних умовах комунікації, епізоди та факти пов'язані та взаємозумовлені. Слід додати, що привабливий невимушений сюжет, подекуди музичний супровід, жести, міміка та інші прийоми сприяють процесу семантизації більшості слів за допомогою візуального зображення. Після певної адаптації відповідно до навчальної мети заняття вони можуть слугувати аудіовізуальним матеріалом для навчального аудіювання в іноземній аудиторії на початковому етапі вивчення української мови як іноземної.

Під час проведення аудіювання слід додержуватись таких **етапів**:

- 1) Пояснення змісту завдання.
- 2) Підготовка до сприймання. Огляд презентації, на якій подано ілюстрацію, записані та пояснені значення окремих слів та словосполучень, які студенти почують, з метою подолання фонетичних, лексичних та граматичних труднощів.
- 3) Презентація аудіовізуального матеріалу. Під час цієї роботи студенти можуть записувати ключові слова, план та ін.
- 4) Перевірка розуміння прослуханого за допомогою тестів із кількома запитаннями, які постають після мультфільму на екрані у вигляді презентації. Студенти можуть одержати тести також на паперових носіях і заповнити таблицю відповіді. Кожна правильна відповідь оцінюється одним балом.

Пропонуємо зразки таких завдань, які успішно апробовано на практичних заняттях зі студентами-іноземцями підготовчого відділення. За

аналогією до запропонованого матеріалу викладач може самостійно добирати аудіовізуальний матеріал, створювати тести до нього. (Зазначимо, що в запропонованих тестах лексику адаптовано до відповідної аудиторії студентів-іноземців).

Тести до українського мультфільму «Сонячний коровай» (2).

1. Коли бабуся місила тісто? А) зранку; Б) вдень; В) увечері. 2. Куди пішло тісто? А) на річку; Б) в ліс; В) додому. 3. Хто побачив тісто та розповів бабусі?

А) зайчик; Б) птах; В) білочка. 4. Хто випікав тісто? А) бабуся; Б) звірі; В) сонце; 5. Чому плакала бабуся? А) тому що нічим пригощати гостей; Б) тому що вона хотіла додому; В) тому що вона хотіла їсти. 6. Чим бабуся пригощала гостей? А) тим, що дали їй звірі; Б) нічим не пригощала; В) бабуся пригощала гостей борщем.

Тести до українського мультфільму «Як Песик і Кошеня мили підлогу» (3). 1. Хто залишив сліди на підлозі? А) Кошеня; Б) Песик; В) Кіт і Пес. 2. Ким миють підлогу? А) Котом; Б) Песиком; В) водою. 3. Ким витирають підлогу? А) Котом; Б) Песиком; В) ганчіркою. 4. Що потім роблять Кіт і Пес? А) вони миються і сушаться; Б) вони сплять; В) вони гуляють. 5. Де відпочивають Кіт і Пес? А) у ліжку; Б) у корзині; В) на підлозі.

Отже, успішність проведення аудіювання з української мови в іноземній аудиторії цілком залежить від творчої майстерності викладача, який, послуговуючись різноманітними технологіями та джерелами, зможе захопити увагу студентів, створити особливу сприятливу атмосферу під час роботи, водночас реалізувавши навчальні завдання.

Література

1. Дегтярьова К. В. Навчання аудіювання з української мови як іноземної: пошук новітніх технологій // *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні* : навч.- наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. Полтава, 2019. С. 61–63.
2. Луцан Н. Федорова О. Інтернет-ресурси як засіб формування аудитивних умінь української мови у іноземних слухачів підготовчого відділення //

ScienceRise. 2015. № 6 (1). С. 64-67. (Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_6\(1\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_6(1)_11)).

3. Солодюк Н. В. Особливості навчання аудіювання іноземних студентів медичних спеціальностей Матеріали XXXIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2017 р. с. 53-55. (Режим доступу: http://repo.dma.dp.ua/2446/1/conference_31-31.1.2017-p53-55.pdf)..

4. Федорова О. Формування аудитивних умінь в іноземних слухачів підготовчого відділення на матеріалі української пісенної творчості // *Гірська школа Українських Карпат*. 2015. № 12-13. С. 132-134. (Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gsuk_2015_12-13_50).

Джерела

1. Мультфільм українською мовою «Колосок». Режим доступу: <https://youtu.be/tSP1hycUZVs>

2. Мультфільм українською мовою «Сонячний Коровай». Режим доступу: <https://youtu.be/0n0wBucW6kY>

3. Мультфільм українською мовою «Як Песик і Кошеня мили підлогу». Режим доступу: <https://youtu.be/1MuASJGzDLc>